

Spreeklijnen Wob-corona (10)(2e) – persbriefing 21 juli 2021

- Goed dat we elkaar kunnen spreken over een kwestie die u en ons indringend bezighoudt. En waarover we misschien meer hetzelfde denken dan we vermoeden. Althans, dat hoop ik.
- Maar ik hoop in ieder geval dat deze bijeenkomst ons begrip voor u - en uw begrip voor ons - waar mogelijk vergroot.
- In een intern overleg vroeg iemand mij onlangs: "(10)(2e) hoe zou je de problematiek van de Wob-verzoeken over corona het liefst willen oplossen?" En mijn antwoord was simpel: "ik zou het liefst alles meteen in 1 keer openbaar maken."
- Ik wil maar zeggen: VWS – en daar sta ik echt voor – wil maximaal, en zo snel als maar mogelijk is, transparant zijn. En dus u als media zo goed en zo snel mogelijk bedienen.
- Alleen, wij worden met factoren geconfronteerd die in ieder geval de snelheid behoorlijk in de weg staan.
- Het gaat in de eerste plaats om een enorme hoeveelheid Wob-verzoeken. De teller staat op dit moment op 214 verzoeken en daar komen wekelijks nieuwe verzoeken bij.
- En die 214 verzoeken gaan over een gigantische hoeveelheid documenten. Tot en met april 2021 gaat het om ruim 5 miljoen documenten, waarvan na opschoning (bijvoorbeeld op dubbelingen) er ruim 2 miljoen documenten overblijven die juridisch beoordeeld moeten worden. En we zijn al weer 3,5 maand verder.
- Naast de gigantische omvang speelt ook het volgende. De wet stelt eisen over een zorgvuldige afhandeling van Wob-verzoeken. Onder zorgvuldigheid valt tijdigheid, maar de Wet openbaarheid van bestuur stelt ook andere eisen, waar we niet om heen kunnen en die maken dat alle documenten afzonderlijk beoordeeld moeten worden om te bezien of er geen uitzonderingsgronden en beperkingen zijn die openbaarmaking in de weg staan. Bijvoorbeeld omdat het bedrijfsgevoelige informatie is, of de relatie met andere landen of internationale organisaties zou kunnen schaden.
- Eén daarvan is de zienswijze van derden. Dit is een wettelijke verplichting. Het vragen van zienswijzen aan de vele partijen kost erg veel tijd.
- Ter indicatie: van alleen al de inhoudelijke categorie 'testen' moeten van de circa 60.000 documenten uit alleen al de maand april 2020, dus 18.000 documenten ter beoordeling naar circa 900 extern belanghebbenden. En daar hebben we ons simpelweg aan te houden, zo is de wet. En dat kost helaas heel veel tijd.
- En ook speelt mee dat een groot deel van de VWS-medewerkers al 1,5 jaar met het primaire proces van de crisisbestrijding bezig is.
- Om al deze redenen hebben we dus vorig jaar besloten tot de gefaseerde en gecategoriseerde aanpak van corona-wobverzoeken. (10)(2e) zal hierop straks nader ingaan.
- De afgelopen weken hebben de rechtbank midden-Nederland en de rechtbank Amsterdam uitspraken gedaan in beroepen die waren ingesteld.
- VWS heeft – na hierover door de (10)(2e) te zijn geadviseerd – besloten om in hoger beroep te gaan. De rechtbank midden-Nederland legt een termijn op van 2 maanden waaraan wij simpelweg niet kunnen voldoen. En legt volgens ons ten onrechte een verhoogde dwangsom op. En voor ons zeer relevant: de rechtbank in Amsterdam gaf aan oog te hebben voor de crisissituatie waarin VWS zich al 1,5 jaar bevindt.
- Belangrijk echter om u te melden vind ik dat we zeker niet hebben stilgezeten.

- Er zijn een aantal stevige maatregelen genomen om de snelheid in onze aanpak te verhogen. Want, hoger beroep of niet: wij willen zo snel en zo transparant mogelijk zijn.
- We hadden al extra juristen aangenomen specifiek voor de Wob-verzoeken corona. Een team van recent 16 mensen had er meer dan een hele lange dagtaak aan. En vorige maand hebben we dat aantal verhoogd tot in totaal ruim 30. Daar komen de komende tijd nog eens 50 juristen bij. Binnenkort zullen er dus ruim 80 juristen op VWS met de corona-wobs bezig zijn. En als zou blijken dat er nog meer bij moeten om het tempo te kunnen versnellen, dan zal ik niet aarzelen om er nog meer in te huren.
- Ook werken we aan mogelijke versnellingen in het digitale beoordelingssysteem. En zullen we onze werkprocessen nog eens extra tegen het licht houden. Ik richt verder een speciale programmadirectie voor de afhandeling van Wob-verzoeken corona in.
- Verder: in nog te beoordelen documenten zullen persoonlijke beleidsopvattingen niet meer gelakt worden. Ook dat zal een versnelling opleveren. Namen van ambtenaren blijven wel gelakt worden. We willen een veilige werkomgeving bieden, aangezien al hun opvattingen nu wel openbaar gaan.
- Afsluitend voor nu van mijn kant. We zien ons geconfronteerd met een enorme hoeveelheid documenten. En we moeten ons houden aan de zorgvuldigheidsvereisten van de wet. Maar waar we maar een verantwoorde mogelijkheid zien om te versnellen, grijpen wij die met beide handen aan.